

տոյ զրեց արքեպիսկոպոսը Յ. Լ. Լազարեին, թէ «սա էլ, եղբայրն էլ փափագում են, որ մենք ուղեկցենք արչաւաճքին մեր ազգի քաջալերութեան և օգտի համար: Մենք անկարող էինք մերժել և մեր տկարացած մարմինը խնայել, և կարծում ենք, թէ այս գործի վերջը Աստուծու ողորմութեամբ օգնութիւն և սպասովութիւն կը լինի մեր ազգին»:

Վ. Ա. Զուբով կոմսը 26 հոկտեմբերի 1796 ամի գրով խնդրում է Յովսէփ սրբազանին զնալ միանալ Գեներալ Մայօր Ա. Մ. Բիմսկիյ-Վորսակոյի բանակին՝ «որպէս Քրիստոսի միակ հօտը հովուող բարի հովուապետ և հայցել յօգուտ քրիստոնէութեան Արարատեան հայրապետի սուրբ օրհնութիւնը մեր ապագայ գործերի վրայ, հայրապետի, որին եւ ուղղած եմ մի առանձին գրութիւն և յանձնած նոյն ինկ Գեներալ-Մայօր Վորսակոյին՝ Նսրին Սրբութեան հասցնելու համար»:

Դժուար գործ յանձնուեցաւ սրբազանին. Վ. Ա. Զուբով կոմսը, չնայելով իւր ջերմ ցանկութեան շուտով ազատելու քրիստոնեաներին, ստիպուած էր սակայն անտարբեր երևալ նրանց, որպէս զի մահմեդական ժողովրդին կասկածանքի տեղիք չտայ: Բայց որովհետև այդ ընթացքը քրիստոնեաների նկատմամբ կարող էր խախտել նրանց վստահութիւնն և Ռուսիայի վրայ գրած յոյսերը, ուստի և նրանց հաւատը դէպի Ռուսաց կառավարութեան խոստումները վառ պահելու պաշտօնը սրբազանին յանձնեցին: Վ. Զուբով կոմսը գրում էր Բիմսկիյ-Վորսակոյ զօրավարին. «ժութացէք Յովսէփ արքեպիսկոպոսի միջնորդութեամբ հաստատուն պահել Արարատեան Հայրապետին առ մեզ ցոյց տուած անձնուիրութեան մէջ»:

Յովսէփ սրբազանը շատ գործունեայ հանդիսացաւ. նա յորդորում էր համբերել Ազա Մահմէդ խանի իշխանութեան տակ մանկու աւտորոտստ վրաց Իրակլ թագաւորին՝ Ռուսաց օգնութեան յոյս տալով նրան. յորդորում էր և խաներին աջակից լինել ռուսաց զօրքին, երդմամբ վստահացնելով, թէ Ռուսաստանի կողմից ոչ մի զրկանք չի հասնիլ նրանց. անձամբ միջոցներ էր մտածում ռուսաց զօրքին պարէն և պաշար, նոյն իսկ հզներ հասցնելու համար. հովուական թղթեր էր գրում Պարսկաստանի հայերին՝ «կրկնապատկել իրենց անձնուիրութիւնը դէպի Կայսերական գահն» և այլն:

«Անկարող եմ բաւական շնորհակալութիւն յայտնել Զերդ սրբազնութեան այլքան մեծ ջանքերի համար, որ գործ էք